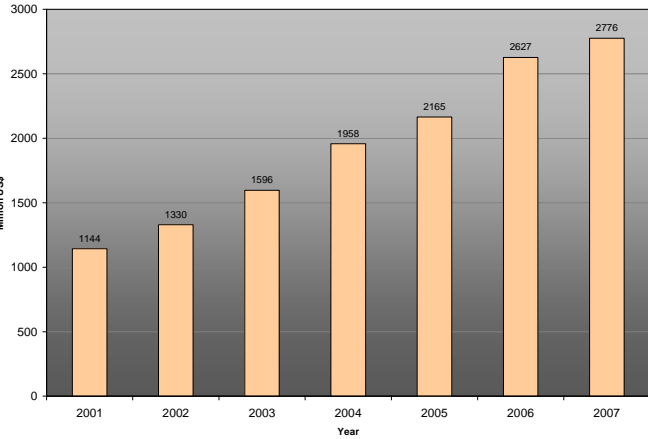

ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរកម្ពុជា: បញ្ហាប្រឈម និង ឱកាស

ក្នុងខែ ធ្នូ ឆ្នាំ 2008 ខាងមុខនេះ ការដាក់ រហ័សការពាររបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ទៅលើការនាំចូលពី ប្រទេសចិននឹងដល់ទីបញ្ចប់ ។ កូតារបស់អឺរ៉ុបក៏នឹងត្រូវបាន ដកចេញផងដែរ ហើយសហរដ្ឋអាមេរិកក៏កំពុងជួបប្រទះ នឹងបញ្ហាសេដ្ឋកិច្ច - កត្តាទាំងអស់នេះ សុទ្ធតែជាកត្តាប៉ះ ពាល់ដល់ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរកម្ពុជា ។ ខិតប័ណ្ណនេះនឹង បង្ហាញថា តើឧស្សាហកម្មកាត់ដេរសំរាប់ការនាំចេញរបស់ ប្រទេសកម្ពុជា នឹងគ្រប់គ្រងកំណើនសំពាធនេះដោយ របៀបណា ។

រូបភាពទី 1: ការប្រៀបធៀបតំលៃនៃការនាំចេញសរុប 2001-2007 (គិតជាលាន US\$)

(ប្រភព: ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម 2007)

តើការនាំចេញទៅតែបន្តកើនឡើងដែរឬទេ ?

បើទោះបីជាកំណើនមានភាពយឺតយ៉ាវក៏ដោយ ក៏ តំលៃនៃការនាំចេញ បាននឹងកំពុងបន្តកើនឡើងជាបន្ត ទៀត ។ នៅក្នុងឆ្នាំ 2007 តំលៃសរុបនៃការនាំចេញ សំលៀកបំពាក់របស់កម្ពុជា បានកើនឡើងដល់ជិត 2,8 ពាន់ លានដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក ។ នៅក្នុងឆ្នាំ 2006 តំលៃនៃ ការនាំចេញគឺ 2,6 ពាន់លានដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក ដែល ខ្ពស់ជាងឆ្នាំ 2005 ចំនួន 21% ¹ ។ បើយោងតាមស្ថិតិ ស្តីពីការនាំចូលសំលៀកបំពាក់របស់សហរដ្ឋអាមេរិក ការនាំ ចូលពីប្រទេសកម្ពុជា បានកើនឡើងចំនួន 13.5% នៅក្នុង ឆ្នាំ 2007 ។²

នៅក្នុងឆ្នាំ 2007 សហរដ្ឋអាមេរិកនៅតែជាទីផ្សារ សំខាន់ជាងគេ សំរាប់ការនាំចេញសំលៀកបំពាក់ពីប្រទេស កម្ពុជា ។ ការនាំចេញទៅកាន់សហរដ្ឋអាមេរិកមានជាង 70% ហើយទៅកាន់អឺរ៉ុបមាន 22% ។ ³ គំរូនៃការនាំចេញ បែបនេះ បានបន្តមានជាច្រើនឆ្នាំ ។ ប្រទេសកម្ពុជា ពឹង ផ្អែកទាំងស្រុងទៅលើទីផ្សាររបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ដូច្នេះ ការថយចុះការបញ្ជាទិញពីក្រុមហ៊ុនលក់រាយរបស់អាមេរិច ពិតជាមានផលប៉ះពាល់ដល់ការនាំចេញ ។

តើវាមានន័យយ៉ាងណាចំពោះការងារ ?

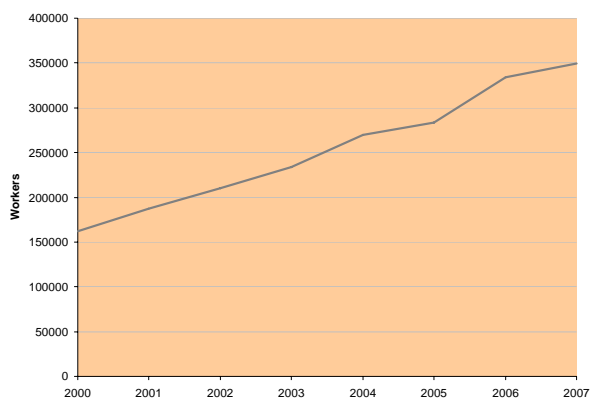
នៅរវាងថ្ងៃទី 1 មករា 2006 ដល់ 31 ធ្នូ 2007 ការងារថ្មីចំនួនជាង 62 000 ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្នុង

¹ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម 2007
² របាយការណ៍ស្ថិតិស្តីពីការនាំចូលសំលៀកបំពាក់របស់សហរដ្ឋអាមេរិក នៅក្នុងឆ្នាំ 2004-2007

³ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម 2007
⁴ ibid
⁵ ibid

ឧស្សាហកម្មកាត់ដេររបស់ប្រទេសកម្ពុជា ដែលតូលេខនេះ តំណាងអោយកំណើនការងារចំនួន 18% ក្នុងរយៈពេលជាង ពីរឆ្នាំ ។⁴ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ចំនួននិយោជិតសរុបនៅក្នុង ឧស្សាហកម្មនេះកើនឡើងដល់ប្រហែលជា 350 000នាក់ ។ កាលពីដើមឆ្នាំ 2007 ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាត្រូវបាន បង្កើន ឡើងដល់ US\$50 ក្នុងមួយខែ ហើយចំណូលជាមធ្យម របស់កម្មករនិយោជិតគឺ US\$77 ក្នុងមួយខែនៅក្នុងឆ្នាំ នោះ ។⁵

រូបភាពទី 2: ការវិវត្តន៍នៃកំលាំងការងារ 2000-2007

(ប្រភព: ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម 2007)

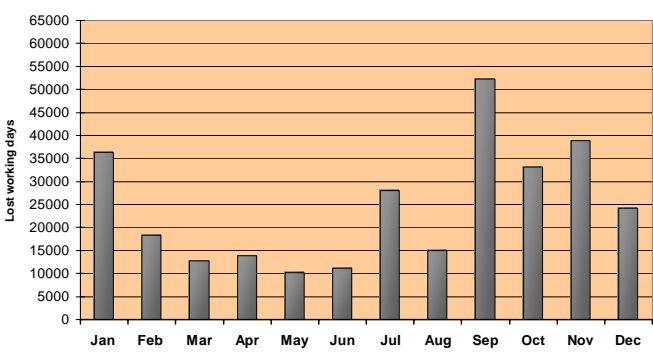
ទំនាក់ទំនងថ្នាំថ្លៃ:

បើទោះបីជាចំនួនកូដកម្ម និង វិវាទឧស្សាហកម្ម មានការថយចុះនាពេលថ្មីៗនេះក៏ដោយ បញ្ហាទាំងនេះនៅ តែកើតមានឡើងនៅក្នុងវិស័យកាត់ដេរ ។ កូដកម្មចំនួន 80 ត្រូវបានគេរាយការណ៍ថា បានកើតឡើងនៅក្នុងឆ្នាំ 2007 ដែលធ្វើមានការខាតបង់ថ្ងៃធ្វើការចំនួន 294 142 ថ្ងៃ ។ បើទោះបីជាតូលេខនេះខ្ពស់ក៏ពិតមែន តែវាតំណាងអោយ ការថយចុះចំនួន 17% នៃការបាត់បង់ថ្ងៃធ្វើការបើប្រៀប ធៀបនឹងឆ្នាំ 2006 ។⁶ វិវាទភាគច្រើនដែលកើតឡើងក្នុង

⁶ ស្ថិតិការងាររបស់ GMAC 2007

ឆ្នាំ 2007 គឺជីវិតបញ្ហាភិក្ខុសន្យាការងារ និង បញ្ហា ប្រាក់ឈ្នួល ។⁷

រូបភាពទី 3: ចំនួនថ្ងៃធ្វើការដែលខាតបង់ដោយសារកូដកម្ម នៅ ក្នុងឆ្នាំ 2007

(ប្រភព: GMAC, 2007)

ស្ថានភាពសហជីព

ក្នុងចំណោមរោងចក្រដែល តំរោងរោងចក្រកាន់ តែប្រសើរនៅកម្ពុជា បានត្រួតពិនិត្យមើលនៅក្នុងឆ្នាំ 2007 មានរោងចក្រ 79% មានសហជីពយ៉ាងហោចណាស់មួយ ដោយជាមធ្យម ក្នុងរោងចក្រមួយ មានសហជីពចំនួន 1.4 ។⁸

ទិដ្ឋភាពសំរាប់ឆ្នាំ 2008

បញ្ហាសេដ្ឋកិច្ចធ្លាក់ចុះរបស់អាមេរិច ទំនងជានឹង មានផលប៉ះពាល់មកលើឧស្សាហកម្មកាត់ដេរកម្ពុជា ។ ពុំ មានសញ្ញាណមួយបង្ហាញថា រោងចក្រ ឬ អ្នកបញ្ជាទិញ នឹងចាកចេញពីប្រទេសកម្ពុជានោះឡើយ ប៉ុន្តែដើម្បីទាក់ ទាញការវិនិយោគទុនបន្ថែម ក្នុងដំណាក់កាលដែលមានការ

⁷ ស្ថិតិការងាររបស់ GMAC 2007

⁸ ILO BFC បានបញ្ជប់របាយការណ៍រោងចក្រពិថ្ងៃទី 1 មករា – 31 ធ្នូ 2007

ប្រកួតប្រជែងនេះ ប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវបង្កើនផលិតភាព និង កែលម្អទំនាក់ទំនងវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន ។ អង្គការពលកម្ម អន្តរជាតិ ជំរុញអោយនិយោជក និង កម្មករនិយោជិត បង្កើតជានីតិវិធីតវ៉ាកើតទុកមិនសុខចិត្ត និង ចរចាអនុ សញ្ញារួម សំដៅបង្ការវិវាទមិនអោយកើតមានឡើង និង គាំទ្រដល់ការប្រកួតប្រជែង ។

បើទោះបីជាការប្រកួតប្រជែង មានការកើនឡើង ក៏ដោយ ក៏ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរសំរាប់នាំចេញរបស់ប្រទេស កម្ពុជា បានរក្សាការអនុលោមទៅតាមបទដ្ឋានការងារក្នុង កំរិតខ្ពស់ ។ ឧទាហរណ៍ នៅក្នុងចំណោមរោងចក្រចំនួន 227 ដែលបានត្រួតពិនិត្យមើល នៅក្នុងរយៈពេល 6 ខែ រោងចក្រស្ទើរតែទាំងអស់ អនុលោមទៅតាមលក្ខខណ្ឌ ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា សំរាប់កម្មករនិយោជិតពេញសិទ្ធិ ។⁹

ការអភិវឌ្ឍន៍ទាញទុនចិន្ត្រីៗនេះ

ក្នុងខែ មេសា ឆ្នាំ 2008 នេះ កំណើនប្រាក់ឧបត្ថម្ភ ចំនួន US\$ 6 ត្រូវបានបន្ថែមពីលើប្រាក់ខែអប្បបរមា និង អត្ថប្រយោជន៍ដទៃទៀត ។ ការបង្កើននេះ គឺដើម្បី ឆ្លើយតបនឹងកំរិតអតិផរណាខ្ពស់ និង ការកើនឡើងនូវតំលៃ ទំនិញប្រើប្រាស់ ។

មេសា 2008

⁹ របាយការណ៍សំយោគទី 19 របស់ ILO BFC ស្តីពីលក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងវិស័យ កាត់ដេរកម្ពុជា ។